

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Er referens
Anna Nordström

Vår handläggare
Anders Strindberg

Remissvar gällande ”Allmänna sammankomster och Sveriges säkerhet” (SOU 2024:52)

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har – från de utgångspunkter myndigheten har att beakta – inga synpunkter på utredningens förslag. FOI vill dock påtala värdet av ytterligare utredning, inklusive konsekvensanalys, av de farhågor som diskuteras i kapitel 15.6 under rubriken *Konsekvenserna för yttrande- mötes- och demonstrationsfriheterna och för Sveriges säkerhet*.

Givet den existerande hotbilden från såväl främmande makter som våldsbejakande extremistiska grupperingar kan Sveriges säkerhet som ny vägransgrund för allmänna sammankomster bereda sådana aktörer en helt ny möjlighet att genom våld eller hot om våld påverka det svenska samhället och svensk demokrati. Det är sålunda en rimlig farhåga att den föreslagna vägransgrunden, tvärt emot utredningens avsikter, kan komma att öka hotbilden och inverka negativt på säkerhetsläget.

Säkerhetspolisens synpunkter som de återges i 15.6 (s. 515) är högst relevanta: ”en lagstiftning där beaktandet av konsekvenser för Sveriges säkerhet i vissa fall blir avgörande för hur en sammankomst ska få hållas blir hotdrivande i sig genom att det sporrar illvilliga aktörer att försöka påverka Sverige.” Utredningen bemöter dessa synpunkter genom att hävda att ”de snäva förutsättningarna” för att vägra en sammankomst innebär att

sårbarheten för påtryckningar och hot om våld från aktörer med uppsåt att skada svenska intressen inte kan anses öka i någon större omfattning med anledning av förslagen. I stället bedömer utredningen att säkerheten i Sverige anses kunna öka till följd av förslagen. Det gäller dels i de få fall farliga sammankomster faktiskt stoppas, dels i de fall effekterna av sammankomster mildras med stöd av de utbyggda möjligheterna att ge villkor om tid och plats. De föreslagna reglerna ger också en signal om att Sveriges säkerhet är ett överordnat intresse som ibland går före rätten att yttra sig på ett särskilt provokativt sätt.

Datum
2024-11-04

Nr FOI-2024-1140

Utredningens formuleringar föranleder dock ett antal följdfrågor. På vilka grunder vilar påståendet att ”hot om våld från aktörer med uppsåt att skada svenska intressen inte kan anses öka i någon större omfattning”? Vad avses med ”större omfattning”? På vilka grunder görs antagandet att endast ”få fall av farliga sammankomster” kommer att stoppas? Vem är den avsedda mottagaren av signaler om att Sveriges säkerhet är överordnad befolkningens grundlagsstadgade fri- och rättigheter? Hur och på vilka grunder antas en sådan signal stärka Sveriges säkerhet?

Svaren på dessa följdfrågor redovisas inte i utredningen men är icke desto mindre avgörande för att förstå den föreslagna vägransgrundens konsekvenser för såväl svensk demokrati som Sveriges säkerhet.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektör Jens Mattsson efter föredragning av förste forskare Anders Strindberg. I den slutliga handläggningen har även särskild rådgivare Mikael Wiklund och jurist Christina Engström deltagit.

.....
Jens Mattsson

.....
Anders Strindberg

Sändlista:

För kännedom
Försvarsdepartementet

Internt FOI
Registrator
GD-sekreterare
Särskild rådgivare
Chefsjurist
AC